

Dragomán György

HÁZKUTATÓSDI

Anya a legtöbbször mindent meg szokott beszélni velem, sokszor el szokta mondani, hogy mi miért van, megmagyarázta nekem a dolgokat, és olyankor a kérdéseimre is válaszolni szokott, vagy ha nem, akkor tudtam, hogy azért nem, mert úgy gondolja, hogy jobb, ha erről nem beszélünk, mert amit nem tudok, azt még véletlenül se tudnám elmondani másoknak, és ebben igazat is adtam neki, mert tudtam, hogy tényleg vannak olyan dolgok, amikről még beszélni is veszélyes, például, hogy pontosan mi is történt a polgárháború alatt, vagy hogy ki mennyiért tud húst szerezni vagy kávé, vagy hogy kit mennyivel lehet megvesztegetni, vagy hogy miért hazaáruló vadállat a párt főtitkára és a fegyveres erők főparancsnoka, vagy hogy kit vittek el az ismerőseink közül, vagy hogy kinél és miért volt házkutatás. Hogyha ilyesmivel kapcsolatban kérdeztem, akkor anya vagy csak annyit mondott, hogy ez komoly dolog, és ne beszéljünk róla, vagy azt, hogy inkább apától kérdezzem majd meg, ha egyszer hazakerül. De sokszor még ennyit se kellett mondania, abból, ahogy rám nézett, láttam, hogy jobb lesz, ha el se kezdek kérdezősködni.

Akkor is így volt, mikor anya egyik csütörtökön hazajött, és megkérdezte, van-e nekem spórolt pénzem, és mennyi, akkor is éreztem a hangján, hogy ezt most nem viccből kérdezi, úgyhogy megmondtam az igazat, hogy két tízesem van, de azt nem mondtam meg, hogy honnan szereztem, mert tudtam, hogy nem örült volna, ha megtudja, hogy az egyiket nagyapámtól kaptam, a másikat meg kártyán nyertem, mert elvileg nem lett volna szabad se kártyáznom, se nagyapámtól pénzt elfogadnom, de anya is láthatta, hogy jobb, ha nem kérdezi meg, honnan van nekem olyan rengeteg sok pénzem, mert nem szólt semmit, csak bement a nagyszobába, egyenesen az apa fényképezébe, és levette a falról, a kép hátára szigetelőszalaggal fel volt ragasztva egy boríték, anya kinyitotta, és kivett belőle egy csomó bankjegyet, megnyálazta a mutatóujját, és gyorsan átszámolta a pénzt, és utána hallottam, ahogy azt mondja halkán, hogy ötszázhuszonöt meg húsz az ötszáznegyvenöt, akkor ezernégyyszázötvenötöt kell összekaparni, annyi kell még a kétezerhez, menjek, nézzek körül a szobámban, hogy mit tudok nélkülözni, ő is kiválogatja a ruháit, meg összeszedi azokat a dolgokat, amikről azt gondolja, hogy jó árat kaphatunk értük, és meglehetünk nélkülkük, vasárnap délelőttre pedig ne tervezzek semmit, mert megyünk az ócskapiacra, mert hétfőre meg kell legyen a pénz.

Erre én csak bólintottam, aztán bementem a szobámba, és kinyitottam a szekrényt, és kihúztam az íróasztal fiókjait, és végignéztem a könyvespolcon és a falakon, az ágy fölött a posztereimen, a madártrófeákon meg a fegyvereken, de semmi olyat nem láttam, amit el akartam volna adni, úgyhogy leültem az ágyra, és hátradőltem, és emlékezetből próbáltam végigvenni sorban mindenemet, az ólomkatonáimat, a meccsbokszyűjteményemet, a rágós papírjaimat, a teniszütőmet, a tollasütőmet és a ping-pongütőmet, a labdáimat, a szobrokat, amiket még rég a pionírházban csináltam, a kézzel festett rajzfilmfigura-jelvényeket, amiket lombfűrészsel vágtam ki rétegelt lemezről, a francia, német, amerikai és jugoszláv képregényeim, amiket még az apa régi munkatársaitól kaptam, a vadászkésem, a tomahawkomat, a köves parittyámat, a nyilamat, a játék pisztolyaimat, a kilőtt puskaagolyókat, amiket az agyagbányában

szedtem ki a falból, a három gombfocicsapatomat, a kézzel faragott sakkot, ami belül ostábla volt, külön mind a posztereimet, a pucér nős zsebnaptárt, amit a legelső fiók alá dugtam, a harminchat színű kariokámat, amelyekből már csak a türkizkék írt, ott ültem, egyik dologra néztem sorban a másik után, és próbáltam elképzelni, hogy mi lenne, ha nem lenne meg, hogy keresném-e, vagy akarnék-e még egyáltalán játszani vele, a meccsboksokat például legalább egy éve elő se vettem a fiókból, tollasozni is nagyon rég tollasoztam, a képregényekből is tudtam kívülről a legtöbbet, és már nagyon ritkán nézegettem őket, de sehogy se bírtam elgondolni, hogy milyen érzés lenne mondjuk kihúzni a meccsboksos fiókot, és látni, hogy tiszta üres, vagy odanézni a polcra, és látni, hogy egyáltalán nincsenek rajta képregények.

Közben hallottam, hogy a nagyszobában anya is nyitogatja a szekrényeket, és húzigálja a fiókokat, dobálja ki a ruháit meg a többi dolgait, elképzeltem, hogy egymás után akasztja ki a régi kosztümjeit a szekrényből, és teszi ki mindegyiket a díványra, nekidőltem a falnak, felhúztam a térdem, és úgy ültem ott az ágyon, átkarolt térdel, hallgattam, hogy a nagyszobában suhognak a ruhák, aztán anya kijött a kamrába, a kamraajtó megnyikordult, anya nyögött egy nagyot, tudtam, hogy a bőröndöt emelte le a legfelső kamrapolcra, a bőrönd alján a kerekek nekiütődtek a konyhakőnek, ahogy anya becipelte a szobába, és akkor az jutott eszembe, hogy még az is lehet, hogy anya nem is csak a saját ruhái között válogat, lehet, hogy épp az apa ruháit nézegeti, az ingeit, a nyakkendőit, a cipőit, az öveit meg az öltönyeit. Azelőtt sose nyúltunk hozzá apa dolgaihoz, még a szekrényét se volt szabad kinyitni, az íróasztala fiókját se volt szabad kihúzni, azért, hogy ha hazajönne, akkor mindent úgy találjon, ahogy utoljára hagyta, azon a napon, amikor eljöttek érte az állambiztonsági hivataltól, és elhívták egy rövid kis beszélgetésre, és én azóta sokszor megálltam apa szekrénye előtt, és belenéztem az ajtaján a fényes politúrba, úgy, mintha tükör lett volna, és a szekrény szagára gondoltam, amit akkor lehetett érezni, mikor apa kinyitotta, hogy elővegyen az ingek mögül egy-egy eldugott bonbont vagy rágógumit, és próbáltam elképzelni, hogy apa ott áll mögöttem, csak azért nem látom, mert túlságosan csillog a politúr, és ahogy ott ültem az ágyamon, és hallgattam, hogy anya pakolja a bőröndöt, megpróbáltam megint szép sorban végigvenni a dolgaimat, mert tudtam, hogy valamit mégiscsak muszáj lesz kiválasztani, de mindegyikről eszembe jutott, mikor kaptam, vagy honnan szereztem, és az is, hogy miket csináltam vagy miket akartam csinálni vele, és tudtam, hogy ez így nem lesz jó, mert így megint nem fogok összeszedni semmit, semmit se fogok tudni kiválasztani, és akkor tisztán hallottam, hogy anya kinyitja az apa szekrényének az ajtaját, hallottam, hogy sóhajt egy nagyot, és hallottam, hogy suhognak az apa öltönyei, ahogy anya sorban a kanapéra dobja őket, és akkor felálltam, és megálltam a szobám közepén, és lassan körbenéztem, de úgy, mintha házkutatósdit játszanék, vagy mondjuk tolvaj volnék, minthogyha nem is az én szobám volna, hanem valami idegené, minthogyha semmiről se tudnám, micsoda, honnan van vagy mire való, hanem egyszerűen csak keresnék valamit, és minden egyéb csak útban lenne, a nagyszoba felől meg hallottam, hogy anya halkán szipog, és ebből már biztosan tudtam, hogy apa ruháit pakolja, és akkor lehajoltam, és kihúztam az ágy alól az üres kartondobozt, amiből lovagpáncélt akartam kiszabni az álarcosbálhoz, és odamentem a polcomhoz, és egymás után kezdtem leszedni róla a dolgokat, és válogatás nélkül dobáltam be a dobozba a képregényeket, a repülőmodelleket, a kézzel festett ólomkatonáimat, még akkor sem álltam meg, mikor a régi bélyegalbumom került a kezembe, hanem bedobtam azt is a dobozba, aztán a csúzlímat is beledobtam, és a fúvócsöveget is, aztán az indiános könyveket meg a vadászkönyveket, sorban egymás után, aztán

odamentem az íróasztalhoz, és kihúztam a meccsboksos fiókot, és az összes meccsboksot beleöntöttem a dobozba, láttam, hogy a nyitható ajtós piros Ford véletlenül a doboz mellé esett, úgyhogy lehajoltam, és betettem azt is a többi mellé, aztán leraktam a földre a fiókot, és felálltam az ágyra, és megpróbáltam leszedni a falról a posztereimet, de ezt nem lehetett olyan vadul csinálni, mert féltem, hogy elszakadnak, mert nem volt rajzszegem, és enyvvel ragasztottam fel őket a falra, főleg a futballcsapatos középlapokat meg az indiános moziplakátokat féltettem, meg azt a képet a válogatott kapusáról, amire külön rá volt nyomtatva az aláírása, nagyon óvatosan kellett húzni őket, úgy, hogy inkább a falról jöjjön le a festék, és ne a képek szakadjanak el, nekitámaszkodtam a falnak, és a tenyeremet befedtettem oldalt a poszterek alá, és úgy feszegettem le óvatosan, egyiket a másik után, aztán leraktam mindegyiket az ágyra, egymásra fektettem és egyszerre felcsavartam mindegyiket, és aztán beállítottam az egész göngyöleget oda, a kartondoboz sarkába, aztán odamentem az íróasztalhoz, és leszedtem a felette lévő polcra a tollasütőket, és aztán az igazi fordított gumis vietnami pingpongütőmet is, és a sárga versenylabdáimat is, mind a négyet, és ezeket is mind beraktam a dobozba, és akkor kinyitottam a szekrényt, és elővettem a gombfocis dobozomat, benne az igazi hálós kapukkal, amiket rézdrótból és harisnyából csináltam, és a három bajnoksapatommal, és bedobtam azt is a kartondobozba, hallottam, hogy kiszóródnak a gombok, és tudtam, hogy összekeverednek a csapatok, de nem érdekelt, és akkor kivettem a szekrényből a műbőr pisztolyöveget a két füst kapszlis műanyag pisztollyal, és aztán elővettem a szarvasbőr rátétes szalma cowboykalapomat is, az állszíj vörösréz csúszógyűrűjénél fogva tartottam, és eszembe jutott, hogy az egyik pisztoly még meg is kell legyen töltve azzal a piros foszforporral, amit a gyufafejekről kapartam le, és majdnem meg is fogtam a pisztoly agyát, de akkor meghallottam, hogy a nagyszobában anya lecsapja a bőrönd fedelét, és bedobtam a pisztolyövet is a kartondobozba, és rádobtam a cowboykalapot is, és a kalap majdnem leesett, mert a doboz nagyon tele volt már, de aztán az állszíjja beleakadt az összetekert poszterekbe, és attól fogva lógott, és akkor hallottam, hogy a nagyszobában csattan egyet és felpattan a bőrönd, mert nagyon rossz volt a zárja, és csak ketten tudták lecsukni, úgy, hogy az egyik lenyomta, és a másik kulccsal bezárta, és hallottam, hogy anya újra és újra lecsapja a bőrönd fedelét, és lihegve próbálja bekattintani a zárat, és tudtam, hogy nem fog odahívni, hogy segítek, de én úgyis oda fogok menni, és segíteni fogok azért is.

Szepesi Attila

KÓBÁNYAI BOLHAPIAC

Megkapsz itt minden kacatot! Kukorékol a pultnál
 méla polák, kacabajka cigány, borzas szerezsen, grúz.
 Bábel ezernyi ezer nyelvén lapatyl nekibőszült
 ukrán, szálfá török – kinek egytestvér a madzsar most,
 örmény, pöttöm kínai, bolgár, nyalka csecsen, tót.
 Kaphatsz titkon forgópisztolyt, hatlövetűt meg